

BÀI TẬP ĐỌC TRANG 27 SÁCH BÀI TẬP NGŨ VĂN 6

CHÂN TRỜI SÁNG TẠO

Trả lời câu hỏi Bài tập ĐỌC trang 27 SBT Văn 6 Chân trời sáng tạo, tập 1

Câu hỏi 1: Chọn câu trả lời đúng để điền vào những chỗ trống trong đoạn văn sau:

Về cách gieo vần thông thường của một cặp câu lục bát, tiếng thứ (1) ..... của dòng lục vần với tiếng thứ (2) ..... của dòng bát kể nó, tiếng thứ (3) ..... dòng bát vần với tiếng thứ (4) ..... của dòng lục tiếp theo.

a. (1) sáu - (2) tư - (3) tám - (4) sáu

b. (1) sáu - (2) tám - (3) sáu - (4) sáu

c. (1) sáu - (2) sáu - (3) tám - (4) sáu

đ. (1) sáu - (2) tư - (3) tám - (4) sáu

Phương pháp: Dựa vào kiến thức đã học về thơ lục bát

Lời giải chi tiết:

Đáp án c

Câu hỏi 2: Em hãy hoàn chỉnh câu văn sau:

Thơ lục bát là thể thơ ....., một cặp câu lục bát gồm có một dòng ..... và một dòng .....

Phương pháp: Liên hệ kiến thức về thơ lục bát

Lời giải chi tiết:

Thơ lục bát là thể thơ có **từ lâu đời của dân tộc Việt Nam**, một cặp câu lục bát gồm có một dòng lục và một dòng **bát**.

Câu hỏi 3: Trong một câu thơ lục bát, các tiếng nào sau đây phải tuân thủ quy định chặt chẽ về cách phối hợp thanh điệu?

- a. Các tiếng ở vị trí 3, 5, 7
- b. Các tiếng ở vị trí 2, 4, 6
- c. Các tiếng ở vị trí 6, 8
- d. Các tiếng ở vị trí 2, 4, 6, 8

Phương pháp: Đọc và xác định

Lời giải chi tiết:

Đáp án d

Câu hỏi 4: Dựa vào hiểu biết của em về cách gieo vần, luật bằng trắc và ngắt nhịp trong thơ lục bát, hãy xác định những VB sau có phải được viết theo thể thơ lục bát không. Hãy lý giải.

Công đâu công uổng công thừa,

Công đâu gánh nước tưới dừa Tam Quan.

Công đâu công uổng công hoang

Công đâu gánh nước Tam Quan tưới dừa

Bến Tre giàu mía Mỏ Cà,

Giàu nghề Thạnh Phú, giàu xoài Cái Mon.

Bến Tre biển cá sông tôm,

Ba Tri muối mặn, Giồng Trôm lúa vàng.

(Theo Nguyễn Quốc Túy, Trần Gia Linh, Tục ngữ - Ca dao - Dân ca chọn lọc, NXB Giáo dục, 1993)

Phương pháp: Đọc kỹ văn bản

Ôn lại kiến thức về vần luật trong thơ lục bát

Lời giải chi tiết:

Những văn bản sau được viết theo thể thơ lục bát.

Bởi vì: các văn bản này tuân thủ nguyên tắc gieo vần, luật bằng trắc, cách phối thanh và ngắt nhịp của thơ lục bát.

Câu/Tiếng	1	2	3	4	5	6	7	8
Lục		Thanh: bằng		Thanh: trắc		Thanh: bằng Vần: ưa		
Bát		Thanh: bằng		Thanh: trắc		Thanh: bằng Vần: ưa		Thanh: bằng Vần: oan
Lục		Thanh: bằng		Thanh: trắc		Thanh: bằng Vần: oang		
Bát		Thanh: bằng		Thanh: trắc		Thanh: bằng Vần: oan		

Câu hỏi 5: Dựa vào mô hình sau, em hãy xác định thanh điệu, vần điệu của hai câu lục bát:

Muôn ăn bông súng cá kho

Thì về Đồng Tháp ăn cho đã thèm.

(Tập san Khoa học Xã hội, số 05 ,1998)

Câu/Tiếng	1	2	3	4	5	6	7	8
Lục								
Bát								

Phương pháp: Dựa vào kiến thức về thanh điệu và vần luật trong thơ lục bát

Lời giải chi tiết:

Câu/Tiếng	1	2	3	4	5	6	7	8
Lục		Thanh: bằng		Thanh:trắ c		Thanh:bằ ng Vần: o		
Bát						Thanh:bằ ng Vần: o		Thanh:bằ ng Vần: em

Câu hỏi 6: Đọc bài thơ sau và trả lời những câu hỏi bên dưới:

Khi con tu hú gọi bầy

Lúa chiêm đang chín, trái cây ngọt dần

Vườn râm dậy tiếng ve ngân

Bắp rây vàng hạt đầy sân nắng đào

Trời xanh càng rộng càng cao

Đôi con diều sáo lộn nhào từng không...

Ta nghe hè dậy bên lòng

Mà chân muốn đạp tan phòng, hè ôi.

Ngọt làm sao, chết uất thôi

Con chim tu hú ngoài trời cứ kêu

(Tố Hữu, Khi con tu hú, theo Nguyễn Khắc Phi (TCB), Ngữ văn 8, tập một, NXB Giáo dục)

a. Tác giả có thể hiện tình cảm, cảm xúc của mình một cách gián tiếp hoặc trực tiếp đối với sự vật, hiện tượng được miêu tả trong VB. Trong hai khổ thơ trên, khổ thơ nào thể hiện tình cảm gián tiếp và khổ nào thể hiện tình cảm trực tiếp của Tố Hữu? Dựa vào đâu mà em có nhận xét như vậy?

b. Theo em, nét độc đáo của hình ảnh “ngọt dần” là gì?

Phương pháp: Đọc kỹ văn bản

Tìm ra hình ảnh và dựa vào hoàn cảnh sáng tác bài thơ để chỉ ra tình cảm của tác giả

Lời giải chi tiết:

a. Đoạn thơ tác giả thể hiện tình cảm gián tiếp: "Khi con tu hú gọi bầy.... tan phòng, hè ôi".

* Giải thích: dựa vào việc tác giả sử dụng những từ ngữ, hình ảnh miêu tả bức tranh thiên nhiên mùa hè, người đọc có thể cảm nhận được tâm trạng náo nức của tác giả khi nghe được những thanh âm đặc trưng của mùa hè.

Đoạn thơ tác giả thể hiện tình cảm trực tiếp: "Ta nghe hè dậy bên lòng... tu hú ngoài trời cứ kêu"

* Giải thích:

- Sử dụng một số từ ngữ trực tiếp miêu tả cảm xúc của tác giả “ngọt”, “chết”, ”uất thôi”

- Sử dụng một số từ ngữ câu cảm thán như “hè ôi”, “Con chim tu hú ngoài trời cứ kêu!"

=> Sự đối lập giữa căn phòng chật chội và không gian đầy sức sống bên ngoài. Tác giả cảm nhận rất rõ cái không gian bên trong phòng giam ngọt ngào. Trong hoàn cảnh đó, tiếng chim tu hú từ bên ngoài vọng vào phòng giam càng khiến cho không gian ấy trở nên ngọt ngào, bức bối. Đến nỗi người trong tù phải cất lên tiếng kêu và thể hiện khao khát hành động đập phá, tháo cũi, sổ lồng.

Câu hỏi 7: Đọc các VB sau và trả lời những câu hỏi bên dưới:

(1) Bông sen mùa hạ nở hồng

Dầu bìm, dầu cặn mà lòng vẫn thom¹.

(Theo Đại học Sư phạm TP. Hồ Chí Minh, Trường Cao đẳng Sư phạm Đồng Tháp, Thơ văn Đồng Tháp, tập 1 (Trước 1945), NXB Tổng hợp Đồng Tháp, 1986)

(2) Quê em hai dải cù lao,

Có dừa ăn trái, có cau ăn trầu

Quê anh có cửa biển sâu

Có ruộng lấy muối, có dâu nuôi tằm.

(Theo Nguyễn Quốc Túy, Trần Gia Linh, Sđd)

(3) Đứng bên ni² đồng ngô bên tê³ đồng mênh mông bát ngát

Đứng tê đồng ngô bên ni đồng bát ngát mênh mông

Thân em như chèn lúa đòng đòng⁴

Phát phơ dưới ngọn nắng hồng ban mai

(Theo Ngữ văn 7, tập một, Nguyễn Khắc Phi (TCB), NXB Giáo dục Việt Nam, 2018)

(4) Sông Tô⁵ một dải lượn vòng

Ai nơi liệt nữ anh hùng giáng sinh

Sông Hồng uốn khúc chảy quanh

Giai nhân tài tử lừng danh trong ngoài.

(Theo Kho tàng Ca dao người Việt, Nguyễn Xuân Kính, Phan Đăng Nhật (Chủ biên), tập 3 (từ NH đến Y), NXB Văn hoá - thông tin, Hà Nội, 1995)

a. Xác định vẻ đẹp quê hương được thể hiện qua những VB trên và lý giải.

b. Chỉ ra một nét độc đáo trong mỗi VB trên và cho biết vì sao đó lại là nét độc đáo của VB.

Phương pháp: Đọc văn bản và cảm nhận về tình cảm của tác giả dành cho quê hương

Lời giải chi tiết:

a. Vẻ đẹp quê hương được thể hiện qua những VB trên:

- Bài ca dao (1): Hình ảnh “bông sen mùa hạ”

-> Hình ảnh bông sen là cảnh sắc tiêu biểu của quê hương Đồng Tháp, là hình ảnh ẩn dụ tượng trưng cho vẻ đẹp của con người “dầu bòn, dầu cặn” nhưng vẫn giữ được tấm lòng thơm thảo giữa cuộc đời.

- Bài ca dao (2): hình ảnh “hai dải cù lao”, “cửa biển sâu”, “dừa ăn trái”, “cau ăn trầu”, “ruộng lầy muối”, “dâu nuôi tằm”

-> Vẻ đẹp về cảnh sắc và sản vật, gọi sự phong phú, giàu có của quê hương.

- Bài ca dao (3): “Thân em như chèn lúa đồng đồng, Phát phơ dưới ngọn nắng hồng ban mai”

-> Vẻ đẹp về con người quê hương, hình ảnh so sánh được vẻ đẹp tràn đầy sức sống, trẻ trung, đầy sự tự tin, lạc quan của con người quê hương.

- Bài ca dao (4):

“Sông Tô một dải lượn vòng”, “Sông Hồng uốn khúc chảy quanh”, “một dải lượn vòng”, “uốn khúc chảy”

-> Vẻ đẹp về cảnh sắc quê hương nơi con sông, cảnh sắc trữ tình, đường cong mềm mại, uốn lượn, nên thơ của những dòng sông quê hương

“Áy nơi liệt nữ anh hùng giáng sinh”, “Giai nhân tài tử lừng danh trong ngoài”

-> Vẻ đẹp con người, những con người oanh liệt, tuyệt sắc, tài giỏi của quê hương.

b. Nét độc đáo trong mỗi VB:

Bài ca dao	Nét độc đáo	Lí giải

1	Sử dụng hình ảnh ẩn dụ “bông sen mùa hạ”	Hình ảnh bông sen ảnh sắc tiêu biểu của quê hương Đồng Tháp còn là hình ảnh ẩn dụ tượng trưng cho vẻ đẹp của con người vẫn giữ được tấm lòng thơm thảo giữa cuộc đời.
2	Hình ảnh “hai đái cù lao”, “cửa biển sâu”, “đừa ăn trái”, “cau ăn trâu”, “uộng lây muôi”, “dâu nuôi tắm”	Gợi lên sự phong phú giàu có của quê hương.
3	Sử dụng hình ảnh so sánh “Thân em như chèn lúa đòng đòng, Phất phơ dưới ngọn nắng hồng ban mai”	Hình ảnh quê hương tràn đầy sức sống so sánh được vẻ đẹp trẻ trung, tự tin, lạc quan của con người nơi quê.
4	Dùng hình ảnh gợi tả ““Sông Tô một dải lượn vòng”, “Sông Hồng uốn khúc chảy quanh”, “một dải lượn vòng”, “tồn khúc chảy”, “Ây nơi liệt nữ anh hùng giáng sinh”, “Giai nhân tài tử lừng danh trong ngoài”	Tôn lên vẻ đẹp của con người, vẻ đẹp của hai dòng sông Tô và sông Hồng